

Tilsynserklæring for skoleåret 2024/2025 for Friskolen i Viborg:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 791015	Skolens navn: Friskolen i Viborg
----------------------	-------------------------------------

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Anna Marie Hald

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
04-09-2024	Hele skolen	Morgensamling	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
04-09-2024	YG: 0. & 1. klasse	Børnemøde	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
04-09-2024	Æ1: 6. & 7. klasse	Kulturfag	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
04-09-2024	Æ2: 8. & 9. Klasse	Dansk	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
04-09-2024	MG1: 2. & 3. klasse	billedkunst	Praktiske/musiske fag	Anna Marie Hald
04-09-2024	Y1: 0. & 1. klasse	Naturfag	Naturfag	Anna Marie Hald
04-09-2024	8. klasse	Tysk	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
04-09-2024	9. klasse	Naturfag	Naturfag	Anna Marie Hald
22-05-2025	2. klasse	dansk	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
22-05-2025	3. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
22-05-2025	2. & 3. klasse	idræt	Praktiske/musiske fag	Anna Marie Hald
22-05-2025	4. & 5. klasse	Kontaktlærerm odul	Humanistiske fag	Anna Marie Hald

22-05-2025	4. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Anna Marie Hald
------------	-----------	---------	------------------	-----------------

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Årets første tilsynsbesøg fandt sted tidligt i september dette skoleår.

Selvom skoleåret kun var et par uger gammelt, var det allerede tydeligt, hvilket overordnet tema der blev arbejdet med: OL.

Materialer, kunstværker, billeder og andre produktioner prægede både klasselokaler og fællesarealer.

Også morgensamlingen denne dag handlede om OL. Her blev der fortalt om sjove og finurlige discipliner, som tidligere har været en del af OL – men siden er blevet afskaffet.

Op til samlingen emmede det af ro og en stille godmorgen-stemning. Jeg fik en snak med skoleleder Henrik om de gode morgenrutiner. Han kunne blandt andet fortælle, at forældre ikke længere følger eleverne i 0. klasse helt ind i klassen. Netop for at skabe mere ro og samtidigt gøre børnene mere selvstændige.

Ved mit andet besøg var temaet "Du er ikke alene", og der var for nylig blevet opført en musical med udgangspunkt i netop dette emne.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

Ja, alt undervisning foregår på fejlfrit dansk. I sprogfagene tales der så vidt muligt på det sprog, der undervises i.

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

Undervisningen i de humanistiske fag står mål med undervisningen i folkeskolen.

Eleverne arbejder med relevante faglige problemstillinger med udgangspunkt i Fælles Mål, og der er tydelige faglige mål for undervisningen. Jeg oplever, at eleverne deltager aktivt, byder ind i timerne, og at der er en åben og tillidsfuld dialog mellem elever og lærere samt eleverne imellem.

Skoleåret har traditionen tro budt på to gennemgående emner, som alle klassetrin har arbejdet med i dybden: først "OL" og senere "Du er ikke alene". Begge temaer har givet anledning til tværfaglige forløb, hvor eleverne har arbejdet med indholdet på mange forskellige måder og med tydelig forankring i de humanistiske fag. Skolens klasser og fællesområder bærer tydeligt præg af dette arbejde i form af dekorationer, plancher og elevproducerede værker.

I 8. og 9. klasse arbejdede eleverne bl.a. med romanen Det år sjæle slår smut af Jesper Wung-Sung. Bogen tematiserer identitet og livsvalg – et emne, som eleverne kunne spejle sig i. Eleverne udviste evne til refleksion og deltog engageret i klassens diskussioner om bogens temaer.

Klassen stod desuden foran en ekskursion til Regan Vest og skulle klædes på til besøget. Dette understøtter det faglige indhold og skaber forbindelse mellem teori og praksis, da de tidligere havde arbejdet med Den Kolde Krig som emne.

Under mit andet besøg deltog jeg i undervisningen i 2. og 3. klasse, hvor fokus var på litteratur og læsetræning. I 2. klasse arbejdede eleverne med Den første læsning 2. Undervisningen blev indledt med dialogisk læsning, hvor billederne blev beskrevet og fortolket i fællesskab. Eleverne sad i rundkreds med faste pladser og stor ro, da strukturen og rutinerne var tydelige. Eleverne læste på skift sætninger højt, og de elever, der havde læseudfordringer, blev støttet af læreren på en inkluderende måde, så de kunne deltage på lige fod. Timen afsluttedes med en samtale om børnenes egen lejr tur – med direkte forbindelse til tekstens indhold.

I 3. klasse arbejdedes der med bogsystemet SAFARI af Trine May. Her var der fokus på mere kompleks tekstforståelse og tolkning. Klassen arbejdede kreativt med at skrive små historier udelukkende med emoji'er, hvilket eleverne løste med stor opfindsomhed. Hver fredag skriver eleverne desuden logbog, hvor de reflekterer over ugens faglige og sociale oplevelser – en øvelse, der understøtter både selvevaluering og fastholdelse af læring.

Samlet set er der tale om en undervisning, hvor faglighed, kreativitet, struktur og refleksion går hånd i hånd. Undervisningen i de humanistiske fag står således fuldt ud mål med kravene i folkeskolen.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Undervisningen i de naturvidenskabelige fag står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Eleverne arbejder med relevante faglige problemstillinger, som tager udgangspunkt i Fælles Mål. Under mit andet tilsynsbesøg havde hele skolen ugen forinden været på lejr tur til Virksund – en årlig tradition med både socialt og fagligt formål. Til morgensamlingen fremlagde eleverne fra 2. og 3. klasse viden om dyr og planter fra området. Deres fremlæggelser var velforberedte og blev fulgt op af plancher, som efterfølgende blev ophængt i klassen.

I 9. klasse arbejdede eleverne med kulstofkredsløbet og drivhuseffekten. De anvendte fagligt relevant materiale fra Gyldendal og skulle ugen efter formidle deres viden til 8. klasse via udvalgte forsøg, der illustrerede drivhusgasser, fotosyntese og forskellige kredsløb. Eleverne arbejdede desuden med begreberne vejr og klima i relation til global opvarmning.

I indskolingen (0. og 1. klasse) var fokus på den nære natur. Eleverne arbejdede med myrer og edderkopper som en del af forløbet "Den nære natur omkring os", og deres tegninger skulle vises ved en kommende morgensamling.

Der er tydelige tegn på, at undervisningen er differentieret og alderssvarende, og at der arbejdes både praktisk, undersøgende og tværfagligt. Det er min vurdering, at undervisningen i de naturvidenskabelige fag lever op til folkeskolens krav og understøtter elevernes faglige udvikling.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

I de praktisk-musiske fag arbejder eleverne med relevante faglige begreber og færdigheder i overensstemmelse med Fælles Mål. De store emner indeholder altid en kreativ dimension, som sætter sit præg på skolens miljø – med udstillinger på væggene og i glasmontere rundt i klasserne.

I billedkunst arbejdede eleverne med farvecirklen, som blev ophængt på gangen ved siden af deres græske krukker og illustrationer af deres yndlings OL-discipliner. Derudover er billedkunstlæreren aktiv i Danmarks Billedkunstlæreres Forening og samarbejder med Børn, Kunst og Billeder. Der foregår også en spændende idéudveksling med andre nordiske lande, som giver ny inspiration til undervisningen.

I musik deltog 18 elever aktivt med forskellige instrumenter. De sang og spillede blandt andet "Marken er mejet", som passede perfekt til årstiden, samt "Solen skinner rød og hed". I den efterfølgende time skulle eleverne lære at lave en fanfare og introduceres til hymner. Det kræver stor disciplin af både lærere og elever at lære nye sange og mestre de mange instrumenter. Til gengæld har det en imponerende positiv effekt, når det lykkes – det styrker fællesskabet og skaber en helt ny dynamik i klassen.

I idræt deltog jeg i en time med 2. og 3. klasse, hvor temaet var slagbold. Timen begyndte med sjove og sveddryppende opvarmningsøvelser, der vakte stor begejstring. Herefter øvede eleverne kast og gribeteknikker. Til sidst skulle de lære at spille finsk rundbold, som – i modsætning til den traditionelle version – kræver øget samarbejde.

Undervisningen i de praktisk-musiske fag er på højde med undervisningen i folkeskolen og bidrager væsentligt til elevernes alsidige udvikling.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

Undervisningen, jeg ser, når jeg kommer rundt i de forskellige klasser, er velforberedt og gennemarbejdet. Årsplanerne og rammeplanerne dækker relevante emner i danskfaget og sikrer en sammenhængende undervisning.

Dette gør, at skolens afgangselever klarer sig godt og ofte ligger over landsgennemsnittet ved nationale prøver. Det vidner om, at lærerne tilrettelægger undervisningen fagligt solidt og tilpasser den til elevernes niveau, hvilket skaber gode forudsætninger for læring og udvikling.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

Matematikundervisningen er tilrettelagt på et passende fagligt niveau, så eleverne får mulighed for at opbygge en solid forståelse af matematiske begreber og metoder. Undervisningen tager udgangspunkt i elevernes individuelle forudsætninger og differentieres, så alle bliver udfordret på et niveau, der matcher deres evner og behov.

Der lægges vægt på, at eleverne ikke blot kan løse opgaver, men også forstår det tillærte og kan anvende deres matematiske kompetencer i praksis og i hverdagssituationer. Gennem løbende evaluering og feedback sikres det, at undervisningen tilpasses den enkelte elevs udvikling og styrker deres læring og motivation.

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

Engelskundervisninger kommer godt omkring både det mundtlige, det skriftlige og det kulturelle som ligger i faget. Elevernes standpunkt ligger over landsgennemsnittet.

10. Fører skolen til prøve i historie?

Ja

10.3 Uddybning

Det gør den, når faget udtrækkes.

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

Der er ingen tvivl om, at det samlede undervisningstilbud på Friskolen i Viborg lever fuldt op til de krav, der almindeligvis stilles i folkeskolen. Dette kan jeg konstatere ved hvert tilsynsbesøg, hvor jeg oplever, at undervisningen er velstruktureret, og at materialerne, som eleverne arbejder med, er både relevante, tidssvarende og engagerende. Det er tydeligt, at skolen lægger vægt på at skabe en læringsmiljø, der både udfordrer og motiverer eleverne.

Derudover er samarbejdet med de omkringliggende institutioner, som for eksempel Animationsskolen, en klar styrke. Dette samarbejde giver eleverne unikke muligheder for at udfolde sig kreativt og udvikle kompetencer, der rækker ud over de traditionelle faggrænser.

Når det kommer til skolens faglige resultater, ligger Friskolen i Viborg bemærkelsesværdigt godt placeret. Skolen ligger karaktermæssigt over både kommunens gennemsnit og landsgennemsnittet, hvilket vidner om et højt fagligt niveau. Faktisk er skolen placeret i top 10 procent på landsplan og indtager en flot 54. plads ud af 3143 skoler i Danmark. Det vidner om, at både elever og undervisere formår at levere resultater, som er på et meget højt niveau.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

På Friskolen i Viborg er det et gennemgående og centralt mål at forberede eleverne på at leve og agere i et frit og demokratisk samfund som det danske. Selvom skolens elever gennemgående klarer sig godt fagligt sammenlignet med landsgennemsnittet, er det ikke karaktererne alene, der udgør skolens primære fokus. Skolen lægger i stedet stor vægt på i samarbejde med forældrene at udvikle børnene til bevidste, engagerede og ansvarlige samfundsborgere. Det handler om at give eleverne indsigt i samfundets strukturer og udvikling, så de kan tage stilling til aktuelle og fremtidige samfundsspørgsmål med både kritisk sans og forståelse. Gennem undervisningen skal eleverne tilegne sig både faglige kundskaber, praktiske færdigheder og arbejdsmetoder, der gør dem i stand til at træffe velovervejede og etisk funderede valg samt handle aktivt og ansvarligt i vores demokratiske fællesskab.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

Skolen styrker og udvikler elevernes demokratiske dannelse på mange forskellige måder. Fællesskabet er en del af

skolens DNA og tager sin begyndelse hver morgen ved morgensamlingen, hvor der synges sange, der følger årstidens skiften eller relaterer til historiske begivenheder. Ofte indledes samlingen med et fagligt oplæg, som både lærere og elever står for. På den måde bliver børnene vant til at stå foran andre, formidle deres viden og trænes i at bidrage aktivt til fællesskabet – både gennem aktiv lytning og deltagelse.

Eleverne er organiseret i grupper med to årgange, hvilket betyder, at de hvert andet år er de ældste i gruppen. Det giver dem et naturligt ansvar over for de yngre elever, som måske har brug for en hjælpende hånd til at løse opgaver. Derudover har skolen mentorordninger, hvor en ældre elev tager ansvar for en yngre under forskellige aktiviteter.

Sammen har skolens elever også vist fællesskab og engagement ved at samle over 20.000 kroner ind til lungesygge børn i Rynkebyløbet.

Disse eksempler illustrerer, hvordan skolen gennem konkrete tiltag styrker elevernes demokratiske dannelse ved at fremme ansvarlighed, samarbejde og aktiv deltagelse.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

Friskolen i Viborg arbejder løbende og målrettet med at udvikle og styrke elevernes kendskab til grundlæggende friheds- og menneskerettigheder. Skolens undervisning tager udgangspunkt i FN's 17 verdensmål, som danner ramme for de overordnede temaer, der vælges hvert år. Disse temaer sikrer en aktuel og global forankring, hvor eleverne får indsigt i både rettigheder og ansvar i et bredere samfundsmæssigt perspektiv.

En væsentlig del af processen er, at eleverne ofte inddrages aktivt i planlægningen af undervisningens indhold, efter at de store linjer er fastlagt. Dette medvirker til at skabe ejerskab og øger elevernes motivation og forståelse, da de selv får mulighed for at påvirke, hvordan temaerne skal udfoldes i praksis.

I klasserne er der fokus på fælles værdier og respekt for hinanden gennem tydelige klasseregler, som alle elever er enige om og tager ansvar for. Derudover har skolen en ugentlig kontaktlærermøde, hvor der afholdes børnemøder, og hvor emner som trivsel, rettigheder og forpligtelser systematisk drøftes. Disse møder skaber en tryk og åben ramme, hvor eleverne kan reflektere over deres egen rolle og forholdet til andre, hvilket styrker deres sociale kompetencer og forståelse for menneskerettigheder i praksis.

Samlet set arbejder Friskolen i Viborg således målrettet på at skabe et læringsmiljø, hvor elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder bliver styrket både fagligt og socialt – som en naturlig del af skolens værdigrundlag og dagligdag.

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Nej

15.1 Uddybning

Det gør den ikke som udgangspunkt.

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Der gøres ikke forskel på køn. Hverken blandt børn eller voksne.

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

Skolen har et velfungerende og aktivt elevråd, som jeg har haft lejlighed til at samtale med ved begge mine besøg. Elevrådet spiller en central rolle i skolens daglige liv og fungerer som elevernes stemme i forhold til både trivsel og skolens udvikling. Det er eksempelvis elevrådet, der står for planlægningen og ledelsen af morgensamlingen hver torsdag, hvilket giver eleverne en fast og synlig platform til at øve sig i demokratiske processer og tage ansvar.

Derudover har elevrådet vist initiativ ved at sætte flere konkrete tiltag i gang, som tydeligt afspejler deres engagement i skolens fællesskab. Blandt andet har de arbejdet for renere toiletter, hvilket er en vigtig faktor for både hygiejne og trivsel, og de har fremsat forslag om at arrangere skraldeindsamling i lokalområdet. Disse initiativer viser, at eleverne ikke blot tager ansvar for deres egen skole, men også engagerer sig i det omkringliggende samfund.

Gennem elevrådets arbejde bliver eleverne introduceret til demokratiske principper som dialog, samarbejde og beslutningstagning på en meget praktisk og involverende måde. De oplever tydeligt, at deres stemme bliver hørt, og at de har reel indflydelse på deres egen hverdag og skolens udvikling. Denne mulighed for medbestemmelse styrker deres forståelse for demokrati og ansvar, samtidig med at det fremmer deres personlige og sociale udvikling. Elevrådet bidrager dermed væsentligt til at skabe en skolekultur, hvor eleverne aktivt deltager i fællesskabet og oplever sig som medansvarlige borgere.

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Ja, ved hver skolestart er det et fast punkt på personalemødet. Det følges løbende op, så også nyankomne kender den beskrevne procedure.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

Alle ansatte er bekendt med, at den skærpede underretningspligt er personligt.

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

22. Tilsynets sammenfatning

Efter fire år som tilsynsførende på Friskolen i Viborg begynder jeg for alvor at fornemme den særlige rytme, der præger et skoleår her. Det er en rytme fyldt med fællesskab, traditioner og børn med en tydelig appetit på både læring og livet.

Mit andet tilsynsbesøg falder ofte lige efter Virksund-lejren, og det gjorde det også i år. I er privilegerede at have mulighed for den slags fælles oplevelser, som i modsætning til mange steder i folkeskolen, skaber minder og fællesskab, der sætter sig dybt i sjælen og varer ved.

De ugentlige ugebrev, som jeg modtager hver fredag, giver et levende og nuanceret indblik i en skole, hvor børn, læring, fællesskab og glæde er i centrum. Traditioner og fester bliver afholdt med stor opbakning fra jer forældre,

og det er et stærkt signal til børnene om, hvad vi kan løfte i fællesskab.

Når jeg besøger skolen, møder jeg velforberedte lærere, der planlægger undervisningen med udgangspunkt i pædagogiske og didaktiske overvejelser. Undervisningen tager afsæt både i de fælles mål for fagene og i elevernes individuelle potentialer og forudsætninger.

Skolens værdigrundlag kommer tydeligt til udtryk gennem den anerkendende og respektfulde tilgang til både elever og hinanden. Det er en værdi, der ikke blot formidles i ord, men som lever i skolens hverdag.

Den samlede undervisning på Friskolen i Viborg står fuldt ud mål med undervisningen i folkeskolen – og bærer samtidig præg af noget særligt: en stærk kultur, hvor både læring og trivsel har de bedste betingelser.